

Pripomienky platformy **Budovy pre budúcnosť** k *novele zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (LP/2019/40)*

§ 18 Dražba kvót a využitie výnosov

1. *Navrhujeme v bode 4a) zvýšiť podiel výnosov z dražieb kvót, ktoré sa použijú na financovanie projektov z 35% na 80%*
2. *Bod 4b) a d) žiadame vypustiť*
3. *Bod 4c) sa premenuje na 4b)*

Návrh znenia:

§ 18 4a) **80%** sa použije na financovanie projektov reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov, zvyšovania energetickej účinnosti, znižovania spotreby primárnych zdrojov energie, náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie a zavádzania najlepšie dostupných technológií vedúcich k znižovaniu emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok prostredníctvom schémy štátnej pomoci podľa § 26 ods. 3,

§ 18 4b) 20% sa použije na podporu činností na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky a na náklady spojené s odborným a administratívnym zabezpečením plnenia záväzkov Slovenskej republiky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, 16a)

Odôvodnenie:

Slovensku chýba dlhodobá, udržateľná a dôveryhodná schéma, či podpora investícií do realizácie energeticky úsporných opatrení pre obnovu budov, výstavby nových budov, podpora do zdrojov vykurovania a prípravy teplej vody s využitím obnoviteľných zdrojov energie. Pritom prínosom takejto investície by bola významná redukcia CO₂, zvýšená produkcia tepla z obnoviteľných zdrojov energie a tak úspory v oblasti energií na vykurovanie. Ďalším efektom dlhobovej, štátom koordinovanej podpory by bolo aj znižovanie znečistenie ovzdušia nebezpečnými prachovými časticami. Stabilita by sa pozitívna odrazila aj v podnikateľskom prostredí, kde by získali najlepšie dostupné technológie adekvátnu pozornosť a miesto. Rovnako by sa zvýšila zamestnanosť v stavebnom odvetví a posilnilo by sa postavenie verejnej správy pri dosahovaní cieľov a záväzkov, ktoré vyplývajú pre Slovensko z Kjótskeho dohovoru.

Slovensko a príjmy Ministerstva životného prostredia v rámci environmentálnej politiky by mali byť alokované na projekty, ktoré reálne povedú k úsporám emisií skleníkových plynov a redukcii používania fosílnych palív – tento potenciál majú budovy a to predovšetkým rodinné domy, ktoré tvoria na Slovensku polovicu fondu na bývanie. S prihliadnutím na to, že budovy spotrebúvajú až 40% energií a emitujú významnú časť emisií CO₂. (v kombinácii s inými znečisťujúcimi látkami, ako je PM₁₀ a PM_{2,5} spôsobujúcimi napr. smog) by malo byť pre Slovensko prioritou peniaze z predaja emisných povoleniek alokovať tam, kde sú najviac potrebné.

Výnosy systému by sa mali použiť na podporu znižovania emisií skleníkových systémov v tých segmentoch ekonomiky a spoločnosti, ktoré nemajú iné zdroje podpory ani možnosti financovania. Povinní účastníci schémy obchodovania s emisnými povolenkami sú motivovaní k investíciám už samotnou účasťou v systéme – návratnosť investície do zníženia emisií CO₂ podporuje znížená potreba nákupu povoleniek. Vláda môže tieto subjekty k environmentálnym investíciám ďalej

motivovať prostredníctvom daňových úľav. Cenu elektrickej energie môže vláda znížiť prostredníctvom regulačnej politiky, naopak použitie výnosov z de facto environmentálnych daní na dotovanie cien elektrickej energie je neprijateľné. Toto všetko sú nástroje, ktoré nie sú k dispozícii napr. pri subjektoch verejnej správy alebo domácnostiach. Preto by sa výnosy mali použiť primárne v týchto segmentoch.

Česká republika prijala model koordinovanej a dlhodobej štátnej podpory a prostredníctvom programu – zelená úsporám a len za prvých 5 rokov fungovania programu (2009 – 2014) investovala nie len do obnovy a výstavby rodinných domov 20,5 miliardy českých korún. Vďaka tejto investícii tak zredukovali približne 800 tisíc ton CO₂. Program sa rozšíril aj na verejné budovy, či bytové domy.

Tento potenciál je na Slovensku úplne nerozvinutý a pre dosahovanie cieľov adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, či dosahovanie záväzkov energetickej efektívnosti alebo energetickej hospodárnosti v budovách je dôležitý a nevyhnutný.

novelizačný bod 14: V § 18 ods. 7 sa dopĺňa druhá veta, ktorá znie: „Výsledok dohody nemôže byť nižší ako 50 % ročného výnosu z dražieb kvót.“. Pripomienka je, že žiadame nahradiť nasledovne: § 18 ods. 7 sa ruší bez náhrady. Odôvodnenie: Je neprijateľné, aby sa výnosy z predaja emisných povoleniek, teda de facto z environmentálnych daní používali na iné ako environmentálne politiky, preto je neodôvodnené, aby “podiel využiteľného výnosu” podliehal dohode ministerstva ŽP a financií.